

**Združenje žrtev okupatorjev
1941-1945 Kranj
Slovenski trg 1, p.p. 12
4000 Kranj**

Poština plačana
pri pošti 4101 Kranj

**» O P T I M I S T «
št. 22**

S E P T E M B E R 2008

ZDRUŽENJE ŽRTEV OKUPATORJEV
1941-1945 KRANJ, Slovenski trg 1
4000 KRANJ, p.p. 12
E-mail: zzokranj@siol.net

Tran.račun: 05100-8000057707
Davčna št.: 90541146
Tel./Fax.: 04/2373-553
<http://www.kranj.si/ZZO.1941-45>

OB IZIDU DVAINDVAJSETE ŠTEVILKE »OPTIMISTA«

Pred vami je že dvaindvajseta (22) številka biltena »OPTIMIST«.

Na naslednjih straneh smo vam pripravili nekaj najpomembnejših novic in obvestil.

Vaši spomini – prispevki za “OPTIMISTA”

Kot smo že večkrat prosili vse člane, ki imajo količkaj “žilice” kaj napisati, pri tem pa se spominjajo žalostnih ali pa tudi kakšnih veselih dogodkov iz časov izgnanstva, begunstva, vrnitve domov..., **vas tudi tokrat prosimo, da nam pošljete kakšne prispevke. Uporabite svoje skrite talente in dajte na papir, četudi mislite, da za kaj takega niste sposobni. POSKUSITE!**

Vse zgodbe bomo objavili v “Optimistu”. Če bo zgodb dovolj, bomo kakšen bilten namenili samo vašim zgodbam.

Prispevke nam lahko pošljete v pismu ali prinesete osebno v pisarno. Vsakega prispevka bomo zelo veseli.

ZAHVALA DONATORJEM

V času od izdaje zadnje številke Optimista nam je nakazala sredstva tudi **MESTNA OBČINA KRANJ**, ki nam vseskozi stoji ob strani in na razne načine pomaga pri našem delu.

Ob tej priliki se še enkrat iskreno zahvaljujemo.

PLAČILO ČLANARINE:

Višina članarine za leto 2008 ostaja enaka in sicer: **11,00 evrov**. Bilten »OPTIMIST« pa **2,00 evra**. Skupaj torej **13,00 evrov**.

Lahko se plača tudi v 2 obrokih.

Plačevanje članarine poteka na isti način kot doslej. Kranjčani in okoličani lahko plačajo v pisarni, ostali pa preko transakcijskega računa : 05100-8000057707.

IZVRŠNI ODBOR

KRATEK POVZETEK VI. REDNE SKUPŠČINE z dne 24.5.2008

VI. Redne letne Skupščine Združenja so se, poleg naših članov in povabljenih gostov, udeležili tudi somišljeniki iz Nemčije (dr. Dietzfelbinger, Rosa Fava ter snemalci g. Jacobs in Smedek).

Predsednik Kristan je podal poročilo o delu Izvršnega odbora za obdobje od maja 2005 do maja 2008. V poročilu so podana vsa pomembna dogajanja, aktivnosti, finančno gospodarjenje, poročilo o sejah, potek izvajanja zahtevkov za poplačilo odškodnine (moralne in materialne) ter o obveščanju nemške javnosti o kalvariji slovenskega naroda v času II. svetovne vojne.

Na Skupščini je bilo **sprejetih več SKLEPOV:**

- Prebrano in potrjeno je bilo **Poročilo Nadzornega odbora** o poslovanju in gospodarjenju
- Potrjen in sprejet je bil **Program dela za leto 2009.**
- Predstavljena je bila **Resolucija**, ki so jo prisotni potrdili in sprejeli sklep, da se le-ta pošlje Vladi in DZ RS.

V odbore Združenja so bili izvoljeni naslednji člani:

IZVRŠNI ODBOR

ROVAN FRANC
KRISTAN TONE
SLADIČ STANE
MIŠIČ JOŽICA
PIRC JELKA
KATNIK ANA
ROVTAR STANISLAVA
GERJEVIČ FRANC
GUSTINČIČ FRANC
KARUN JANEZ
KNEZ JOŽICA

NADZORNI ODBOR

MIHELIČ ALBINCA
GERJEVIČ DARJINKA
KNEZ ANTON
PODGORŠEK IVO

ČASTNO RAZSODIŠČE

SINKOVIČ IVAN
GABRIJEL LOJZKA
KUNČIČ VIDA
ŠUMI OLGA

Delovni predsednik, g. Kunej je prisotne seznanil z nič kaj prijetno novico, da je dosedanji predsednik g. Kristan izrazil željo, da odstopa od funkcije predsednika. Iskreno se mu je zahvalil za vse dosedanje delo. Pove, da g. Kristana in njegovo delo zelo dobro pozna in ceni, saj sta že od začetka od ustanovitve DIS-a dalje sodelovala. Povedal je, da je g. Kristan storil nekaj, kar je daleč iznad človeških moči. Izredna pohvala mu gre tudi zato, ker bo še naprej pomagal in vztrajal za doseg cilja. Ni besed s katerimi bi opisal njegovo aktivno in humano delo, zavzetost in pomoč za druge. Koliko polen in neprijaznih besed je bil deležen zaradi tega, ker

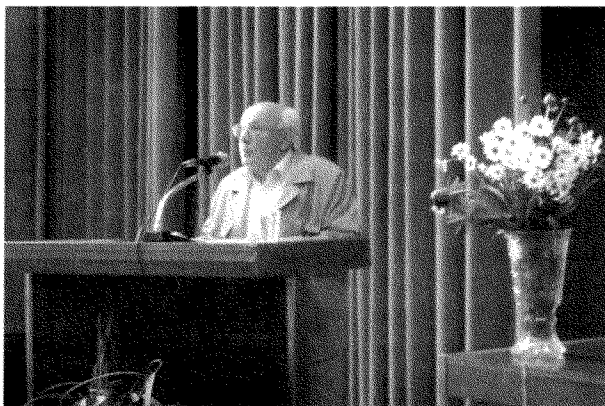
se je "boril" za naše skupne pravice – ne za sebe. Zato mu izreka le besedo, sestavljeno iz petih črk, ki pove največ – **HVALA**, dragi Tone.

Dosedanji predsednik g. Kristan se je zahvalil za lepe besede in povedal, da leta tečejo in počasi bo moral tudi on "izpreči". Kot je obljubil, bo pomagal še naprej in sodeloval pri vseh projektih. Dokončal pa bo tudi delo, ki je v teku (razstave in simpoziji v Nemčiji- Köln, Nürnberg...). V te projekte je vložil veliko let in mu ni vseeno, da bi to propadlo. Za vsako razstavo in simpozij je kar precej dela in traja tudi 1-3 let, da se vse pripravi in organizira.

Podaja predlog in željo, da bi se v organizacijo vključilo mlade ljudi, da bi nadaljevali z našim delom, kajti mi postajamo vse starejši in ne moremo več tako aktivno delati.

Na koncu pa še pove, da predaja mesto predsednika Rovan Francu, dosedanjemu podpredsedniku, ki pa bo uradno predlagano na Konstitutivni seji IO, ki bo 9.6.2008.

Tone Kristan pri podaji Poročila o delu za obdobje 2005-2008

V celoti objavljamo RESOLUCIJO, ki je bila prebrana na Skupščini in poslana Vladi in DZ RS:

"Zbrani na VI. redni Skupščini Združenja žrtev okupatorjev 1941-1945 Kranj, naslavljamo na Vlado in predsednika DZ Republike Slovenije

RESOLUCIJO

s katero opozarjamo slovenske oblasti na nerešene probleme, vezane na trpljenje slovenskih žrtev ob izvajanju naciifašističnega genocida in plačilo odškodnin.

Poznano je, da je bil slovenski narod obsojen na uničenje (tega niso hoteli vedeti izdajalci in plačanci). Ko smo bili odpeljani s svojih domov, smo izgubili vse:

- 1. človeško dostojanstvo*
- 2. svobodo*
- 3. izgubili smo vse, kar smo imeli (premično in nepremično premoženje)*
- 4. postali smo brezpravni sužnji*

Odpeljali so nas v neznano, ne vedoč, kakšna usoda nas čaka.

Na tej osnovi želimo posebej opozoriti na Resolucijo ZDRUŽENIH NARODOV od 11.dec.1946 s katero je agresorskim državam naloženo, da so dolžne plačati nematerialno in materialno odškodnino žrtvam vojne. To je akt, ki zavezuje tudi organe oblasti RS, da izterjajo ali pa sami plačajo odškodnino.

Ko danes, po 63-ih letih, poskušamo vsaj delno uveljaviti svoje pravice, naletimo v večini na nepremostljive ovire, kar boli. Zelo pa boli tudi spoznanje, da tudi sedaj, tako kot pred dobrimi 63-imi leti, nismo kaj vredni in, da vse bolj pridobivajo prednost tisti, ki so pomagali tistim, ki so nas hoteli uničiti.

Od slovenske Vlade in DZ zahtevamo, da TAKOJ reši vse naše zahteve, ki so znane (materialna odškodnina za uničeno in odvzeto nepremično in premično premoženje), še v celoti nerešeno odškodnino po Zakonu št. 43/99 in 28/2000, ukraden del odškodnine iz Zakona št. 18/01, ker je kršen Zakon št. 45/96.

Navedeni so najvažnejši nerešeni problemi, katere je potrebno TAKOJ rešiti, ker rešitev na pokopališčih ne bomo potrebovali, saj je povprečna starost še živih žrtev močno čez 80 let. Zato pričakujemo reševanje vsaj navedenega po hitrem postopku, brez postavljanja nepotrebnih ovir. Ni dovolj le osnovati Medresorsko komisijo.

Te zahteve sprejemamo ob prisotnosti in podpori tujih predstavnikov, ki naše zahteve podpirajo tudi pri svojih oblasteh. “

*Udeleženci redne letne Skupščine
Združenja žrtev okupatorjev
1941- 1945 Kranj*

Kranj, dne 24.5.2008

Del udeležencev na Skupščini, dne 24.5.2008

IZVOLITEV NOVEGA PREDSEDNIKA ZDRUŽENJA

Na Konstitutivni seji, dne 9.6.2008 je bil soglasno sprejet sklep, da se za novega predsednika naše organizacije imenuje g. **FRANC ROVAN**, za podpredsednike pa so bili izvoljeni: **TONE KRISTAN, STANISLAVA ROVTAR in STANISLAV SLADIČ**.

Na tej seji smo podelili priznanja: **Častno priznanje Združenja**, naslednjim dolgoletnim in aktivnim članom: **VERONIKI ŠTRUKELJ, ANICI MIKLAVČIČ in STANISLAVU SLADIČU**.

Ob tej priliki se jim še enkrat iskreno zahvaljujemo za ves njihov trud in čas, saj so se že od ustanovitve dalje, sodelovali pri vseh delih in akcijah za doseg našega cilja.

Sporočilo dosedanjega predsednika g. Kristana vsem članom:

KAKO NAPREJ?

Na Skupščini, dne 24.maja 2008, kjer je bila udeležba žal bolj skromna, smo pregledali, kaj je bilo narejenega.

Ne želim se hvaliti, vendar dejstva kažejo, da je bilo ustvarjenega zelo veliko, kar priznavajo vsi, ki naše sktivnosti spremljajo. Res je, da pri naši osnovni zahtevi žal še nismo uspeli, da bi dobili poplačilo odškodnine. Upamo pa, da se bo to kmalu zgodilo..

Sestavo organov Združenja smo morali nekoliko spremeniti, ker nekateri niso mogli, zaradi raznih (predvsem zdravstvenih) vzrokov več sodelovati. Tudi sam sem moral svojo funkcijo predati mlajšemu.

Novi predsednik, kolega Franci Rovani je deloven in zagnan, ki je že, ob najinem sodelovanju, spoznal veliko problematike in brez njegovega sodelovanja vsega narejenega (predvsem razstav po raznih krajih v Nemčiji) ne bi bilo, saj sva v glavnem le-to delala sama. Sedaj bo potreboval mlajšo pomoč, ker ne vem, koliko bodo še zdržale moje moči, da bom lahko pomagal. Zato bi še enkrat posebej poudaril in ponovil moj poziv na pomladitev organizacije.

*Zato tudi to moje razmišljanje - **kako naprej?***

Ob tej priliki želim vsem veliko zdravja in osebne sreče.

Tone Kristan

ZAHVALA ZA NAKAZILO 0,5% OD DOHODNINE

Vsem, ki ste naši organizaciji namenili (po Zakonu DURS) 0,5% od plačane dohodnine, se najlepše zahvaljujemo. Sredstva bomo namenili in koristno porabili pri naših prizadevanjih v boju z birokracijo, ki nam kroji zakone in nam onemogoča poplačilo materialne odškodnine, ki smo jo utrpeli v času II. svetovne vojne.

Vse člane naprošamo, da tudi v bodoče v to akcijo vključijo še svoje družinske člane in prijatelje, ker nam bodo tako pridobljena sredstva pomagala pri izvedbi cilja.

NAŠA PRIZADEVANJA GLEDE MATERIALNE ODŠKODNINE

Ko je po dolgem času (maj 2008) Ministrstvo za pravosodje pripravilo zelo "čuden" predlog Zakona za poplačilo materialne odškodnine, smo proti predlagani verziji protestirali.

Dne 15.7.2008 je g. Šturm sklical sestanek na katerem smo se le pogovarjali in nič dogovorili (razen, da bomo dali nove predloge), ker se nismo strinjali s predlagano višino in načinom poplačila.

Dne 11.8.2008 smo Ministrstvu za pravosodje poslali naše nove predloge na katere pa, kot na vse ostale, še nismo dobili odgovora. V vednost smo to pismo poslali tudi vsem parlamentarnim strankam, vendar z izjemo SD (g. Potrč), ni nobenega odgovora.

Pismo v celoti objavljamo:

"MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Kabinet Ministra

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

***ZADEVA: Dodatne pripombe k našemu dopisu št. 333/2008 od 23.7.2008
na Zakon o materialni odškodnini***

Pripombe na posamezne člene ostanejo, kljub temu, da so deloma upoštevane, do predložitve dokončnega osnutka.

Tu želimo osvetliti finančni problem, ker se s ponujeno višino nikakor ne strinjamo.

To pomeni, da ne sprejemamo »čudežnega« menjalnega tečaja (100 din = 2.61 €) in želimo vedeti po katerih kriterijih ste prišli do te famozno čudežne številke.

V našem prejšnjem dopisu smo operirali z drugimi podatki, ki pa žal niso bili kompletni in izračun ni bil pravilen.

Če bi upoštevali metodologijo in Zakone, ki so bili upoštevani pri denacionalizacijskih upravičencih, pa vrednosti menjave dinar – dolar ni realna in s tem tudi vrednosti odškodnin niso sprejemljive.

Na osnovi mnogih razgovorov z različnimi ljudmi, ki to problematiko dobro poznajo, smo se odločili predlagati sistem s katerim nastopamo proti ZRN. Tu je izračunano menjalno razmerje dinar – marka + obresti leta 1999, po podatkih Ministrstva za finance in BS in dobili smo koeficient, preračunan na evre 1.20 €.

Izračun po tem sistemu prinese neko približno realno vrednost v odnosu na ocenitve vrednosti leta 1946.

Na primer: Po popisu ocenjena vrednost znaša 200.000 din. Tako imetje je danes vredno cca 350.000 €. Po našem izračunu je $200.000 \times 1.20 = 240.000$ € in to predstavlja približno današnjo vrednost, ki nam je bila odvzeta.

O odstotku izplačila na izračunano vrednost se bo potrebno dogovoriti, važno je, da dobimo približno realno in »pošteno« vrednost.

Vsi smo si enotni, da je to relativno pošten obračun, ki bo vsaj delno poplačal vse trpljenje in krivice, saj smo bili že dovolj kaznovani.

Ta znesek je nekoliko boljši, kakor pa po vašem izračunu, ko bi dobili le 5.220 €.

Najvišji znesek izplačila predlagamo 200.000 € s progresivno lestvico do 30.000 € od najvišje izračunane vrednosti 800.000 €?, da bi bilo pri vseh zmanjšanje približno enako.

V izogib težavam, ki bodo nastale, ko veliko upravičencev ne bo moglo uveljavljati odškodnine, ker nimajo dokumentov, pa za tiste predlagamo uvedbo pavšala v višini 15.000 € za vse enako (ta predlog smo že posredovali).

Zahtevamo, da se z Zakonom sprejme tudi potrebne podzakonske akte s formiranjem sklada v višini 850 Mio evrov in vprašalnik za prijavo škode.

Če bo kaj plačila tudi v obveznicah, se te obrestujejo po 6% letno.

Za zamudo se opravičujemo, ker nismo profesionalci in ni bilo mogoče na hitro tako pomembnega problema rešiti. S tem predlogom bomo seznanili vse poslanske skupine. Pričakujemo pa konstruktivno razpravo o problematiki brez novinarske konference. Da zahtevamo plačilo od RS ni naša krivda ampak nesposobnost, neodgovornost in poniževanje žrtev od vseh dosedanjih Vlad RS.

Naj na koncu poudarimo, da bomo storili vse, da dobimo vsaj približno pošteno odškodnino in ne neke sramotne miloščine, ki nam jo ponujate.

S spoštovanjem

Predsednik
Franc Rovar

Ugotovljamo, da ta problem, kljub vsem naporom, pred volitvami ne bo rešen in tako se bo celotna zadeva zopet zavlekla v naslednje leto....

OBISK ŽUPANA MESTA WERNIGERODE

Ob dopustovanju v Sloveniji, predvsem na Gorenjskem, nas je na naše povabilo, dne 23.7.2008, obiskal župan mesta Wernigerode g. Ludwig Hoffmann z ženo.

Po sprejemu in prijetnem klepetu z nekaj člani združenja, smo ju popeljali skozi mesto Kranj. Predvsem smo jima razkazali stari del mesta z Mestno hišo, Muzejem in Prešernovim spomenikom, nad čemer sta bila zelo navdušena.

Ta obisk naj bi bil nadaljevanje sodelovanja med našim Združenjem in mestom Wernigerode, ki je bilo že sedaj pristno.

SLOVENSKE ŽRTVE NACIZMA - obveščanje nemške javnosti o kalvariji slovenskega naroda v času 1941-1945 (Poročilo pripravil g. Kristan)

Naše Združenje, ki se trudi izterjati odškodnine od Nemčije za slovenske žrtve, se je pred leti sistematično odločilo, v podkrepitev naših zahtev, obvestiti nemško javnost o dogodkih v Sloveniji v času okupacije.

Ob podpori nemških podpornikov in somišljenikov, smo pripravili že kar nekaj simpozijev, dve razstavi, izšla je knjiga za nemški prostor "Brezpravnost, izgoni, umori". Z našimi prispevki sodelujemo v knjigah nemških avtorjev in revijah.

Naredili smo že dva filma na to temo (tretji je v izdelavi), ki se prikazujeta v nemškem prostoru.

V NS – Dokumentacijskem centru Köln je bila 4.9.2008 otvoritev razstave pod naslovom: "NACIONALSOCIALISTIČNA POLITIKA GERMANIZACIJE V SLOVENIJI 1941-1945 IN BORBA ZA ODŠKODNINO".

Na otvoritvi so sodelovale razne vidne osebnosti, med njimi tudi slavnostni govornik, župan Kölna, g. Müller in vsi so podprli upravičenost naše zahteve po odškodnini.

Razstavo so zelo pohvalili, tako v konceptu kot vsebini in menili, da bi morala biti postavljena v več mestih po Nemčiji, za kar se tudi trudimo.

V prvem dnevu so obiskovalci pokazali veliko zanimanja in pohvalili razstavo. Od predvidenih obiskov šol je bil prvi dan organiziran obisk ene srednjih šol za katere je imel g. Kristan krajše enourno predavanje.

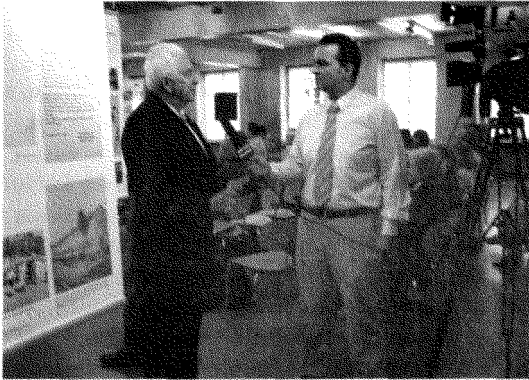
Paralelno z razstavo se istočasno vrtil tudi naš film II., ki ga je možno videti na dveh monitorjih v razstavnem prostoru.

V času razstave, ki bo trajala do 26.10.2008, bodo še v dveh terminih predavanja dveh nemških zgodovinarjev o trpljenju Slovencev med nacistično okupacijo in naporih za poplačilo odškodnine. Potekajo pa že priprave za naslednjo razstavo in simpozij.

Posebej pa je potrebno poudariti, da dobimo v Nemčiji več podpore kakor doma, kjer je sploh ni. Doživljamo le zapostavljanje in ponižanja, kar pa boli. Celotno otvoritev in intervjuje je posnel novinar RTVS g. Anžin s svojo ekipo. Kot ste mogoče sami opazili, je bil prispevek predvajan na TVS, dne 5.9.2008.

Ker potrebujemo materiale (slike, razne pismene prispevke dogodkov...), osebna pričanja tistih, ki so bili v nemškem izgnanstvu (posebej v pokrajini SACHSEN-Leipzig), lepo prosimo, da se nam javijo oz. pošljejo (proti vrnitvi) razne materiale, ki jih bomo uporabili za razstave in ostale potrebe.

Intervju novinarka RTV Slovenija z županom mesta Köln g.

Prve odmeve na razstavo nam je že posredovala Karola Fings iz muzeja Köln:

Učiteljica srednje šole Wilhelma-Buscha, Annemaria Lorenz :

»Iskreno se zahvaljujem gospodu Kristanu za predstavitev vsega, kar je doživel. Njegovo pripovedovanje je naredilo velik vtis name in obljubili niste prav nič preveč. Za moje učence je bila to enkratna ura zgodovine, ki bo vsem zagotovo ostala v spominu. Zelo sem vam hvaležna, da ste me povabili na to prireditev. Čas nacionalsocializma je bil učencem tako predstavljen v najboljši možni obliki, kakršne pouk zagotovo ne bi mogel nuditi.«

Gospa iz našega podpornega društva pa je zapisala:

»Seveda sem bila prisotna tudi na otvoritvi razstave prejšnji četrtek v hiši El-De. Bila mi je zelo všeč in tudi govor gospoda Kristana me je zelo ganil. Lepo je, da imam tudi kot „novinka“ (kar na žalost pač sem) priložnost spoznati ljudi, ki so živeli v tistem času. Upam, da bo razstava doživela velik uspeh.«

SPOMINI, KI NAJ SE ZAPIŠEJO IN SE NE SMEJO POZABITI

Svoje spomine je zapisal Franc Rovan iz Kranja

Saj tudi v cel žep nimaš kaj dati

Bilo je leta 1945, ko smo se jaz in moj brat s starši vrnili iz izgnanstva v Nemčiji. Od domačije, ki je bila kar precej velika in je imela, poleg hiše z gostilno še več kmetijskih poslopij, je ostalo le pogorišče, poraščeno s koprivami. Kako žalosten je bil za starše pogled na uničen dom, si ne more predstavljati nihče, ki tega ni doživel. Midva z bratom sva se rodila v izgnanstvu in nisva vedela, kakšen je bil prej stari dom.

Prva leta po vrnitvi smo živeli v hiši bližnjega sosesa, ki je imel prazno hišo. Od tu je oče več let na pogorišču stare hiše gradil novo. Ker je šel vsak dinar, katerega je zaslužil oče, v obnovo hiše, smo živeli zelo skromno. Otroci smo nosili oblačila eden za drugim, dokler se niso ponosila in izrabila do konca. Čevlje smo imeli vsak svoj par in še to samo za v šolo, v nedeljah in praznikih ter pozimi, dokler se niso dokončno ponosili. Drugače pa smo ves čas hodili bosi.

Spomnim se časov, ko smo pasli živino in smo komaj čakali, da se je katera od živali "podelala" in smo si ogreli noge v tem "blatu".

Ker je mama imela šivalni stroj Singer, smo bili vedno zašiti. Vedno nam je govorila, da strgani pa že ne boste hodili naokrog. Tudi kaj novega, bolj enostavnega nam je sešila.

Nekoč, ko sem hodil v šolo, mislim, da v četrti razred, je nekdo prinesel krajši otroški plač, ki sva ga z bratom skrivaj opazovala, dokler ni mama rekla, naj ga pomerim. Bil je sicer nekoliko prevelik, a ker ni bilo drugega je mama rekla, dober bo, kar nosil ga boš. Jaz ves vesel, sem z njim tekal po sobi in se razkazoval. Nato sem segel v žep in ugotovil, da je bil en žep raztrgan, kar sem takoj pokazal mami. Ona pa mi je takoj odvmila: "Nič zato, saj tudi v cel žep nimaš kaj dati." Prvi hip sem bil zelo žalosten, potem pa sem na to pozabil in sem plašč nosil z raztrganim žepom.

Če sedaj pomislim, da bi se kaj takega zgodilo danes, 60 let kasneje, takšnega oblačila nihče niti pogledal ne bi, kaj šele, da bi ga nosil. So pač drugačni časi.

No, da se vrnem v preteklost. Čez nekaj časa, bilo je pozimi nekega jutra, ko ugotovim, da mi je mama sešila nov žep tako, da sem potem imel kar dva prazna žepa, ki sem ju pridno uporabljal za gretje rok na enourni poti v šolo. Kako je ta plašč končal, se pa več ne spomnim.

